

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 11ης Ιουλίου 2002 *

Στην υπόθεση T-205/99,

Hyper Srl, με έδρα τη Limena (Ιταλία), εκπροσωπούμενη από τους D. Ehle και D. Ehle, avocats, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον J.-C. Schieferer, επικουρούμενο από τον M. Nuñez-Müller, avocat, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως REM 14/98 της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 1999, με την οποία αναγνωρίσθηκε ότι η διαγραφή του οφειλόμενου από την προσφεύγουσα χρέους εισαγωγικών δασμών για προερχόμενες από την Ινδία συσκευές τηλεοράσεως δεν δικαιολογείται,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Jaeger, Πρόεδρο, Κ. Lenaerts και J. Azizi, δικαστές,
γραμματέας: Η. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 6ης Μαρτίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Γενικό πλαίσιο της υποθέσεως

1. Νομικό πλαίσιο

Ρύθμιση περί διαγραφής χρέους των τελωνειακών δασμών

¹ Οι προϋποθέσεις διαγραφής χρέους τελωνειακών δασμών, οι οποίες ισχύουν εν προκειμένω, καθορίζονται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ)

1430/79 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/015, σ. 162), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 6, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3069/86 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1986 (ΕΕ L 286, σ. 1). Το άρθρο αυτό ορίζει ότι:

«[...] η διαγραφή εισαγωγικών δασμών είναι δυνατή σε ειδικές περιπτώσεις [...] οι οποίες προκύπτουν από περιστάσεις κατά τις οποίες δεν υπήρξε ούτε προφανής αμέλεια ούτε δόλος εκ μέρους του ενδιαφερομένου.»

- 2 Κατά το άρθρο 4, σημείο 2, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 3799/86 της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 1986, που καθορίζει τις διατάξεις εφαρμογής των άρθρων 4α, 6α, 11α και 13 του κανονισμού 1430/79 (ΕΕ L 352, σ. 19), θεωρείται ως μη συνιστώσα, αφ' εαυτής, ειδική περίπτωση, κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79, «η προσκόμιση, έστω και με καλή πίστη, για τη χορήγηση προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης για εμπορεύματα που διασαφήθηκαν για να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία, εγγράφων τα οποία εκ των υστέρων αποδείχθηκαν ότι είναι ψευδή, πλαστογραφημένα ή δεν ίσχυαν για τη χορήγηση αυτής της προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης».
- 3 Όσον αφορά τις κρίσιμες, εν προκειμένω, δικονομικές διατάξεις περί διαγραφής τελωνειακών δασμών, επιβάλλεται η παραπομπή στα άρθρα 235 έως 239 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1), και στα άρθρα 878 έως 909 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 (ΕΕ L 253, σ. 1).
- 4 Από τις εν λόγω διατάξεις προκύπτει ότι η διοικητική διαδικασία διαγραφής των τελωνειακών δασμών περιλαμβάνει δύο στάδια. Ο οφειλέτης πρέπει καταρχάς να υποβάλει αίτηση διαγραφής στο «τελωνείο βεβαιώσεως», στο οποίο βεβαιώθηκαν οι

εισαγωγικοί ή εξαγωγικοί δασμοί των οποίων ζητείται η επιστροφή ή η διαγραφή και το οποίο τη διαβιβάζει στην «τελωνειακή αρχή αποφάσεως», εθνική αρχή αρμόδια να αποφανθεί επί της αιτήσεως αυτής (άρθρο 879 του κανονισμού 2454/93). Αν η αρχή αυτή εκτιμά ότι δεν πρέπει να εγκρίνει τη διαγραφή, δύναται, σύμφωνα με τη ρύθμιση, να λάβει σχετική απόφαση χωρίς να υποβάλει την αίτηση στην Επιτροπή. Αντιθέτως, αν η αρχή αυτή δεν είναι σε θέση να αποφασίσει βάσει των άρθρων 899 επ. του κανονισμού 2454/93, τα οποία προβλέπουν ορισμένες καταστάσεις στις οποίες η διαγραφή μπορεί ή δεν μπορεί να εγκριθεί, η δε αίτηση «συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν ειδική κατάσταση που προκύπτει από περιστάσεις για τις οποίες δεν υπήρξε δόλος ή προφανής αμέλεια εκ μέρους του ενδιαφερομένου», το κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται η τελωνειακή αρχή διαβιβάζει τον φάκελο της υποθέσεως στην Επιτροπή (άρθρο 905, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93). Ο φάκελος πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον πλήρη έλεγχο της περιπτώσεως καθώς και μια δήλωση του αιτούντος τη διαγραφή, με την οποία βεβαιώνεται ότι «έλαβε γνώση του φακέλου και στην οποία ο αιτούν είτε αναφέρει ότι δεν έχει τίποτα να προσθέσει επ' αυτού, είτε επισημαίνει κάθε πρόσθετο στοιχείο που θεωρεί ότι πρέπει να αναφερθεί» (άρθρο 905, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού). Κατόπιν, ύστερα από διαβουλεύσεις με ομάδα εμπειρογνομόνων που απαρτίζεται από εκπροσώπους όλων των κρατών μελών που συνέρχονται στο πλαίσιο της τελωνειακής επιτροπής για να εξετάσουν τη συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή «αποφασίζει είτε ότι η εξεταζόμενη περίπτωση δικαιολογεί [...] τη διαγραφή, είτε ότι δεν τη δικαιολογεί» (άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού). Η απόφαση αυτή λαμβάνεται εντός προθεσμίας εννέα μηνών από την παραλαβή του φακέλου που διαβιβάζεται από το κράτος μέλος στην Επιτροπή (άρθρο 907, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού) και πρέπει να κοινοποιείται το ταχύτερο δυνατό στο οικείο κράτος μέλος (άρθρο 908, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού). Βάσει αυτής της αποφάσεως της Επιτροπής, η αρμόδια τελωνειακή αρχή αποφαινεται επί της υποβληθείσας αιτήσεως διαγραφής (άρθρο 908, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού).

5. Επιβάλλεται, περαιτέρω, η επισήμανση ότι, με την έναρξη της ισχύος, στις 6 Αυγούστου 1998, του κανονισμού (ΕΚ) 1677/98 της Επιτροπής, της 29ης Ιουλίου 1998, για την τροποποίηση του κανονισμού 2454/93 (ΕΕ L 212, σ. 18), εισήχθη στον κανονισμό 2454/93 ένα νέο άρθρο 906α, το οποίο προβλέπει τα εξής:

«Ανά πάσα στιγμή κατά την εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στα άρθρα 906 έως 907, όταν η Επιτροπή προτίθεται να λάβει αρνητική απόφαση για τον

αιτούντα [...] τη διαγραφή, του κοινοποιεί τις αντιρρήσεις της γραπτώς, καθώς και όλα τα έγγραφα στα οποία βασίζει τις εν λόγω αντιρρήσεις. Ο αιτών [...] τη διαγραφή εκφράζει την άποψή του γραπτώς εντός ενός μηνός που υπολογίζεται από την ημερομηνία αποστολής των εν λόγω αντιρρήσεων. Σε περίπτωση που δεν έχει κοινοποιήσει την άποψή του εντός της εν λόγω προθεσμίας, θεωρείται ότι το άτομο αυτό παραιτείται της δυνατότητας να εκφράσει τη θέση του.»

Το σύστημα των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων που εφαρμόζεται στα προερχόμενα από την Ινδία προϊόντα

- 6 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3831/90 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1990, περί εφαρμογής των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων κατά το έτος 1991 για ορισμένα βιομηχανικά προϊόντα, καταγωγής αναπτυσσομένων χωρών (ΕΕ L 370, σ. 1), ο οποίος έχει εφαρμογή εν προκειμένω, χορηγεί γενικευμένες δασμολογικές προτιμήσεις, ιδίως για τα έτοιμα και ημιτελή βιομηχανικά προϊόντα που προέρχονται από αναπτυσσόμενες χώρες.
- 7 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 3831/90 προβλέπει την κατάργηση του κοινού δασμολογίου για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1991, όσον αφορά τα προϊόντα που προβλέπονται στον κανονισμό (στο εξής: προτιμησιακό καθεστώς). Η ισχύς του μέτρου αυτού παρατάθηκε για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992 με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3587/91 του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1991 (ΕΕ L 341, σ. 1).
- 8 Στις χώρες που απολαύουν του προτιμησιακού δασμολογικού καθεστώτος που εγκαθίδρυσε ο κανονισμός 3831/90 συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, η Δημοκρατία της Ινδίας (άρθρο 1, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, σε συνδυασμό με το παράρτημα ΙΙΙ). Όσον αφορά τον κατάλογο των προϊόντων που εμπίπτουν στο καθεστώς αυτό, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, οι έγχρωμες συσκευές τηλεοράσεως που υπάγονται στη δασμολογική κλάση 8528 (άρθρο 1, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι).

- 9 Για να καθορισθεί η καταγωγή των εμπορευμάτων και, κατά συνέπεια, η δυνατότητα υπαγωγής στο προτιμησιακό καθεστώς, το άρθρο 1, παράγραφος 4, του κανονισμού 3831/90 παραπέμπει στους κανόνες του κανονισμού (ΕΟΚ) 693/88 της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 1988, περί του ορισμού της έννοιας των προϊόντων καταγωγής για την εφαρμογή δασμολογικών προτιμήσεων χορηγουμένων από την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα σε ορισμένα προϊόντα αναπτυσσομένων χωρών (ΕΕ L 77, σ. 1).

Κανόνες σχετικοί με τον καθορισμό της καταγωγής των προϊόντων

- 10 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 693/88 ορίζει:

«[...] θεωρούνται προϊόντα καταγωγής μιας χώρας δικαιούχου των εν λόγω προτιμήσεων, με την επιφύλαξη ότι μεταφέρθηκαν κατευθείαν, κατά την έννοια του άρθρου 6, στην Κοινότητα:

α) τα προϊόντα που παράγονται εξ ολοκλήρου στη χώρα αυτή,

β) τα προϊόντα που παράγονται στη χώρα αυτή και στην κατασκευή των οποίων υπεισέρχονται άλλα προϊόντα, εκτός από τα προβλεπόμενα στο στοιχείο α', με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα αποτέλεσαν αντικείμενο επαρκών επεξεργασιών ή μεταποιήσεων [...]».

- 11 Όσον αφορά ειδικότερα τις συσκευές έγχρωμης τηλεοράσεως που υπάγονται στη δασμολογική κλάση 8528, από τον συνδυασμό του άρθρου 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 693/98 και του παραρτήματος ΙΙΙ του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι,

όταν, για την κατασκευή των προϊόντων αυτών χρησιμοποιούνται ύλες που δεν υπάγονται σε δασμολογικές προτιμήσεις, μπορεί να θεωρηθεί ότι τα εν λόγω προϊόντα αποτέλεσαν αντικείμενο επαρκών επεξεργασιών ή μεταποιήσεων αν η αξία όλων των διαφορετικής καταγωγής χρησιμοποιηθεισών υλών δεν υπερβαίνει το 40 % της τιμής εκ του εργοστασίου του προϊόντος.

- 12 Τα κατά την έννοια του κανονισμού 693/88 προϊόντα καταγωγής μπορούν να εισαχθούν, καταρχήν, στην Κοινότητα με δασμολογικές προτιμήσεις, κατόπιν προσκομίσεως πιστοποιητικού καταγωγής τύπου Α. Το πιστοποιητικό αυτό χορηγείται είτε από τις τελωνειακές αρχές, είτε από άλλες κυβερνητικές αρχές της χώρας εξαγωγής «με την επιφύλαξη ότι η τελευταία αυτή χώρα [...] παρέχει συνδρομή στην Κοινότητα, με τη μεσολάβηση των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών, για τον έλεγχο της γνησιότητας του εγγράφου ή της ακρίβειας των πληροφοριών σχετικά με την πραγματική καταγωγή των εν λόγω προϊόντων» (άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 693/88). Το εν λόγω πιστοποιητικό κατατίθεται στις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής (άρθρο 9 του ίδιου κανονισμού).
- 13 Στο μέτρο που το πιστοποιητικό καταγωγής αποτελεί δικαιολογητικό τίτλο για την εφαρμογή των διατάξεων περί των δασμολογικών προτιμήσεων, απόκειται στις αρμόδιες αρχές του κράτους εξαγωγής να θεσπίσει τις αναγκαίες διατάξεις για την εξακρίβωση της καταγωγής των προϊόντων και τον έλεγχο των λοιπών ενδείξεων του πιστοποιητικού (άρθρο 19 του κανονισμού 693/88). Προς τούτο, οι αρχές αυτές δικαιούνται, μεταξύ άλλων, να απαιτήσουν κάθε δικαιολογητικό έγγραφο ή να προβούν σε κάθε έλεγχο που κρίνουν χρήσιμο (άρθρο 20, παράγραφος 5, του ίδιου κανονισμού).
- 14 Κάθε φορά που οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές της Κοινότητας έχουν βάσιμες αμφιβολίες όσον αφορά τη γνησιότητα του εγγράφου ή την ακρίβεια των πληροφοριών περί της πραγματικής καταγωγής των εν λόγω προϊόντων, πραγματοποιείται εκ των υστέρων έλεγχος του πιστοποιητικού (άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 693/88). Προς τούτο, οι εν λόγω αρμόδιες τελωνειακές αρχές αναπέμπουν το πιστοποιητικό στην αρμόδια κυβερνητική αρχή του κράτους εξαγωγής, αναφέροντας, ενδεχομένως, τους τυπικούς ή ουσιαστικούς λόγους που δικαιολογούν μια τέτοια έρευνα (άρθρο 13, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού).

15 Όταν υποβάλλεται αίτηση για εκ των υστέρων έλεγχο, ο έλεγχος πραγματοποιείται και τα αποτελέσματά του γνωστοποιούνται στις τελωνειακές αρχές της Κοινότητας εντός προθεσμίας έξι μηνών. Τα αποτελέσματα του ελέγχου πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα να προσδιορισθεί αν το επίμαχο πιστοποιητικό καταγωγής ισχύει και για τα προϊόντα που πράγματι εξάγονται και αν μπορούν όντως να εφαρμοσθούν στα προϊόντα αυτά οι διατάξεις περί δασμολογικών προτιμήσεων (άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού 693/88).

2. Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

Οι επίμαχες εισαγωγές

16 Η προσφεύγουσα είναι εταιρία ιταλικού δικαίου με έδρα τη Limena (Ιταλία). Η προσφεύγουσα εισήγαγε δύο παρτίδες 700 συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως, προερχομένων από την Ινδία, που υπάγονται στη δασμολογική κλάση 8528 (στο εξής: επίδικες εισαγωγές) Οι εν λόγω συσκευές τηλεοράσεως κατασκευάστηκαν, πωλήθηκαν και εξήχθησαν από την εδρεύουσα στο Νέο Δελχί (Ινδία) εταιρία Weston Electronics (στο εξής: εξαγωγέας).

17 Η ινδική καταγωγή των συσκευών τηλεοράσεως βεβαιώθηκε με δύο πιστοποιητικά καταγωγής φέροντα αριθμούς αναφοράς 4371009 και 4649001, τα οποία χορήγησαν οι ινδικές αρχές κατόπιν αιτήσεως του εξαγωγέα τον Μάιο και τον Σεπτέμβριο του 1992, αντιστοίχως (στο εξής: επίδικα πιστοποιητικά).

18 Κατά τη διάρκεια του Αυγούστου και του Οκτωβρίου του 1992, οι συσκευές τηλεοράσεως τέθηκαν υπό καθεστώς ελεύθερης κυκλοφορίας στην Ιταλία με την άδεια του τελωνείου της Πάντοβας, τελωνείου βεβαιώσεως, το οποίο, βάσει των επίδικων πιστοποιητικών, χορήγησε τις προβλεπόμενες από τον κανονισμό 3831/90 δασμολογικές προτιμήσεις.

Ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών και διαταγή εισπράξεως των ιταλικών τελωνειακών αρχών

- 19 Με έγγραφο της 9ης Σεπτεμβρίου 1994, η πρεσβεία της Ινδίας στις Βρυξέλλες ανακοίνωσε στην καθής ότι ορισμένος αριθμός πιστοποιητικών καταγωγής, συμπεριλαμβανομένων των επίδικων πιστοποιητικών, ανακλήθηκαν από τις ινδικές κυβερνητικές αρχές.
- 20 Οι ιταλικές τελωνειακές αρχές, αφού ενημερώθηκαν για την ανάκληση αυτή από την καθής, απηύθυναν στην προσφεύγουσα, στις 8 Μαρτίου 1995, απόφαση περί εκ των υστέρων εισπράξεως των τελωνειακών δασμών, για συνολικό ποσό 33 101 795 ιταλικών λιρών (ITL).

Διοικητική διαδικασία ενώπιον των ιταλικών και κοινοτικών αρχών

- 21 Με έγγραφο της 20ής Σεπτεμβρίου 1996, η προσφεύγουσα απηύθυνε στο τελωνείο της Πάντοβας αίτηση διαγραφής των τελωνειακών δασμών τους οποίους αξίωσε το τελωνείο αυτό.
- 22 Η αίτηση αυτή διαβιβάστηκε στο ιταλικό Υπουργείο Οικονομικών, τελωνειακή αρχή αποφάσεως. Το εν λόγω Υπουργείο, θεωρώντας ότι πληρούνταν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις διαγραφής, διαβίβασε, σύμφωνα με το άρθρο 905, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93, τον φάκελο στην καθής, με έγγραφο της 22ας Απριλίου 1998.

- 23 Επιβάλλεται η επισήμανση ότι, πριν από τη διαβίβαση της αιτήσεως διαγραφής στην καθής, η προσφεύγουσα είχε δηλώσει στις ιταλικές αρχές, με έγγραφο της 10ης Δεκεμβρίου 1997, ότι δεν είχε παρατηρήσεις επί του σχεδίου αιτήσεως διαγραφής και ότι ο φάκελος που κατάρτισαν οι ιταλικές αρχές ήταν πλήρης.
- 24 Κατόπιν της εκ μέρους του Υπουργού Οικονομικών της Ιταλίας διαβιβάσεως της αιτήσεως διαγραφής, η καθής εξέτασε την υπόθεση υπό το πρίσμα των άρθρων 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 και 905 επ. του κανονισμού 2454/93.
- 25 Με έγγραφο της 29ης Ιουλίου 1998, η καθής ανακοίνωσε στην προσφεύγουσα τη βούλησή της να μη δώσει ευνοϊκή συνέχεια στην αίτηση διαγραφής, καθόσον είχε αμφιβολίες ως προς το αν συνέτρεχε ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79. Πριν λάβει οριστική απόφαση, η καθής κάλεσε, εντούτοις, την προσφεύγουσα να της υποβάλει τις ενδεχόμενες παρατηρήσεις της εντός προθεσμίας ενός μήνα.
- 26 Προς απάντηση στο έγγραφο αυτό, η προσφεύγουσα, με έγγραφο της 25ης Αυγούστου 1998, έλαβε θέση ως προς τα στοιχεία που, κατά την καθής, δεν δικαιολογούσαν τη διαγραφή των τελωνειακών δασμών.
- 27 Η καθής, αφού έλαβε γνώση των παρατηρήσεων αυτών, διαβουλευθήκε με την ομάδα εμπειρογνομόνων, η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους όλων των κρατών μελών που συνέρχονται στο πλαίσιο της επιτροπής των τελωνείων, όπως προβλέπει το άρθρο 907, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93. Η ομάδα αυτή εξέτασε την υπόθεση κατά τη συνεδριάσή της της 16ης Οκτωβρίου 1998.

- 28 Τέλος, η καθής, με την από 5 Φεβρουαρίου 1999 απόφασή της REM 14/98 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), απέρριψε την αίτηση διαγραφής που της διαβίβασε το Υπουργείο Οικονομικών της Ιταλίας. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 9 Ιουλίου 1999.

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία

- 29 Η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή περί ακυρώσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως με δικόγραφο της 13ης Σεπτεμβρίου 1999, το οποίο πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 15 Σεπτεμβρίου 1999.
- 30 Με διάταξη του προέδρου του τρίτου τμήματος, της 13ης Σεπτεμβρίου 1999, η διαδικασία αναστάλη μέχρι την έκδοση της αποφάσεως που τερμάτισε τη διαδικασία στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-186/97, T-187/97, T-190/97 έως T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 έως T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 και T-147/97, Kaufring κ.λπ. κατά Επιτροπής. Η απόφαση αυτή, με την οποία ακυρώθηκαν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις σε όλες αυτές τις υποθέσεις, δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 10 Μαΐου 2001 (Συλλογή 2001, σ. II-1337, στο εξής: απόφαση Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως).
- 31 Με έγγραφο της 31ης Ιουλίου 2001, το Πρωτοδικείο κάλεσε την Επιτροπή να αποφανθεί επί της δικονομικής συνέχειας που έπρεπε να δοθεί στην παρούσα υπόθεση εν όψει της αποφάσεως Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως.

- 32 Με έγγραφο της 13ης Σεπτεμβρίου 2001, η Επιτροπή ανακοίνωσε στο Πρωτοδικείο ότι, κατά την άποψή της, η απόφαση Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως δεν είχε ιδιαίτερες δικονομικές συνέπειες για την παρούσα υπόθεση, στο μέτρο που τα πραγματικά περιστατικά και η εξέλιξη της διαδικασίας στις εν λόγω υποθέσεις δεν προσομοιάζαν προς τα της υπό εξέταση υποθέσεως.
- 33 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και να θέσει στους διαδίκους ορισμένες γραπτές ερωτήσεις. Επιπλέον, το Πρωτοδικείο, προς απάντηση σε σχετικό αίτημα της προσφεύγουσας, ζήτησε από την καθής να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα, ιδίως τις εκθέσεις ερευνών που πραγματοποίησε στην Ινδία, τα έγγραφα που αντάλλαξε με τις ινδικές αρχές και τον διαβιβασθέντα από τις ιταλικές αρχές φάκελο, στον οποίο στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση. Οι διάδικοι απάντησαν στις ερωτήσεις και στα αιτήματα αυτά εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 34 Οι αγορεύσεις των διαδίκων και οι απαντήσεις τους στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου ακούστηκαν κατά τη συνεδρίαση της 6ης Μαρτίου 2002.

Αιτήματα των διαδίκων

- 35 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση,
  - να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

36 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή,
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

1. Συνοπτική παράθεση των λόγων ακυρώσεων

- 37 Προς στήριξη της προσφυγής ακυρώσεως, η προσφεύγουσα επικαλείται, αφενός, την παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας και, αφετέρου, την παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.
- 38 Με το δικόγραφο της προσφυγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παρέβη το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της εκ των υστέρων εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τον φορολογούμενο, για εμπορεύματα που διασαφήθηκαν σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 254). Εντούτοις, κατόπιν ερωτήσεως του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα βεβαίωσε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι παραιτείται απ' αυτόν τον λόγο ακυρώσεως.

2. Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 39 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας δεν τηρήθηκε στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας. Αυτός ο λόγος ακυρώσεως περιλαμβάνει δύο μέρη.
- 40 Στο πλαίσιο του πρώτου μέρους, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η καθής παραβίασε την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, στο μέτρο που δεν της κοινοποίησε όλα τα έγγραφα στα οποία στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση.
- 41 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει, συγκεκριμένα, ότι, κατά πάγια νομολογία, η εν λόγω αρχή επιτάσσει να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε πρόσωπο, κατά του οποίου μπορεί να ληφθεί βλαπτική απόφαση, να καταστήσει λυσιτελώς γνωστή την άποψή του, τουλάχιστον όσον αφορά τα εις βάρος του στοιχεία τα οποία λαμβάνει υπόψη της η Επιτροπή προς στήριξη της αποφάσεώς της (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Φεβρουαρίου 1998, T-42/96, Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-401, σκέψη 78). Η προσφεύγουσα επισημαίνει, περαιτέρω, ότι το άρθρο 906α του κανονισμού 2454/93 αντανakλά την αρχή αυτή στο μέτρο που, σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, η Επιτροπή υποχρεούται, όταν πρόκειται να εκδώσει απόφαση απορρίπτουσα αίτηση διαγραφής, να ανακοινώσει εγγράφως στον ενδιαφερόμενο τις αντιρρήσεις της καθώς και όλα τα έγγραφα στα οποία πρόκειται να στηρίξει τις εν λόγω αντιρρήσεις. Η Επιτροπή πρέπει, εξάλλου, να παράσχει στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να λάβει θέση επί των στοιχείων αυτών.
- 42 Σύμφωνα πάντως με την προσφεύγουσα, η εν λόγω αρχή και το άρθρο 906α δεν τηρήθηκαν εν προκειμένω, στο μέτρο που, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας,

η προσφεύγουσα δεν είχε πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα στα οποία η καθής στήριξε την προσβαλλόμενη απόφαση. Η προσφεύγουσα παρατηρεί, συγκεκριμένα, ότι δεν είχε πρόσβαση, μεταξύ άλλων, στις ανακοινώσεις των αρμόδιων για την ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών ινδικών αρχών, οι οποίες ανέφεραν τους λόγους ανακλήσεως και την επ' αυτού άποψη του εξαγωγέα. Ομοίως, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι δεν είχε πρόσβαση ούτε στις εκθέσεις που κατάρτισαν οι υπηρεσίες της καθής σχετικά με την εισαγωγή συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως προερχομένων από την Ινδία ούτε στις ενδεχόμενες κοινές διαπιστώσεις της καθής και των ινδικών αρχών όσον αφορά την καταγωγή των εμπορευμάτων αυτών. Η προσφεύγουσα αναφέρει επίσης ότι κανένα από τα έγγραφα αυτά δεν της διαβιβάσθηκε με παράρτημα στο από 29 Ιουλίου 1998 έγγραφο της καθής, το οποίο περιείχε μόνο μια σύντομη περίληψη της υποθέσεως και πολύ γενικές διαπιστώσεις των ινδικών αρχών. Η προσφεύγουσα επισημαίνει επιπλέον ότι το από 9 Σεπτεμβρίου 1994 έγγραφο της πρεσβείας της Ινδίας, με το οποίο ανακοινώθηκε στην καθής η ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών, της κοινοποιήθηκε απλώς με παράρτημα στο υπόμνημα αντικρούσεως.

- 43 Συναφώς, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τα επιχειρήματα της καθής ότι η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας τηρήθηκε εν προκειμένω, στο μέτρο που η προσφεύγουσα δήλωσε στις 10 Δεκεμβρίου 1997 ότι έλαβε γνώση του φακέλου των ιταλικών αρχών και ότι δεν είχε τίποτα να προσθέσει επ' αυτού. Η προσφεύγουσα επισημαίνει, συγκεκριμένα, ότι, ακόμη και αν από τη δήλωση αυτή προκύπτει ότι η ίδια είχε πρόσβαση στον εν λόγω φάκελο, αυτό δεν σημαίνει ότι είχε πρόσβαση στα άλλα έγγραφα που κατείχαν οι αρχές αυτές, και ιδίως στα έγγραφα που αντάλλαξαν με την καθής και στο έγγραφο της Ινδικής Κυβερνήσεως σχετικά με την ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών. Η προσφεύγουσα αμφισβητεί, περαιτέρω, τον ισχυρισμό ότι η καθής δεν προσέθεσε κανένα στοιχείο στον φάκελο που διαβίβασαν οι ιταλικές αρχές.

- 44 Στο πλαίσιο του δευτέρου μέρους του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η καθής προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της ίδιας, στο μέτρο που δεν της εξασφάλισε πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία του φακέλου της όσον αφορά τις εισαγωγές συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως προερχομένων από την Ινδία. Η προσφεύγουσα αναφέρει, συγκεκριμένα, ότι, ακόμη και αν η καθής δεν επανέλαβε, κακώς, αυτήν τη δικονομική εγγύηση στο άρθρο 906α του κανονισμού 2454/93, το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο αναγνωρίζεται ρητώς από τη νομολογία.

- 45 Η προσφεύγουσα παραπέμπει, συναφώς, στην προπαρατεθείσα, στη σκέψη 41, απόφαση *Eysckeler & Malt* κατά Επιτροπής (σκέψεις 78 έως 80), από την οποία προκύπτει ότι το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο εντάσσεται στις διαδικαστικές εγγυήσεις που αποσκοπούν στην προστασία του δικαιώματος ακροάσεως και ότι το δικαίωμα αυτό πρέπει ειδικότερα να αναγνωρίζεται όταν ο ενδιαφερόμενος διαπιστώνει σοβαρές παραβάσεις εκ μέρους της Επιτροπής. Κατά την προσφεύγουσα, από την απόφαση αυτή προκύπτει επίσης ότι, αφενός, η Επιτροπή υποχρεούται, κατόπιν αιτήσεως, να παρέχει τη δυνατότητα προσβάσεως σε όλα τα μη εμπιστευτικά διοικητικά έγγραφα που αφορούν την προσβαλλομένη απόφαση και ότι, αφετέρου, η Επιτροπή δεν δικαιούται να προβεί σε προεπιλογή των εγγράφων αυτών, στο μέτρο που δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο να έχουν ενδιαφέρον για την προσφεύγουσα τα έγγραφα που η Επιτροπή έκρινε επουσιώδη (προπαρατεθείσα απόφαση *Eysckeler & Malt*, σκέψη 81. Βλ. επίσης, στον τομέα του ανταγωνισμού, απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Μαρτίου 2000, T-25/95, T-26/95, T-30/95 έως T-32/95, T-34/95 έως T-39/95, T-42/95 έως T-46/95, T-50/95 έως T-65/95, T-68/95 έως T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 και T-104/95, *Cimenteries CBR* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-491). Η προσφεύγουσα επισημαίνει, εξάλλου, ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου των υποθέσεων Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως, το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο δεν περιορίζεται στα μη εμπιστευτικά έγγραφα, αλλά αφορά και τα εμπιστευτικά έγγραφα.
- 46 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, εν προκειμένω, ουδόλως είχε πρόσβαση στον φάκελο της καθής, μολονότι είχε εντοπίσει σοβαρές παραβάσεις εκ μέρους της καθής. Η προσφεύγουσα θεωρεί, περαιτέρω, ότι η καθής όφειλε, με δική της πρωτοβουλία και χωρίς σχετικό ρητό αίτημα της προσφεύγουσας, να αναφερθεί στη δυνατότητα τέτοιας προσβάσεως στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβουλεύσεως.
- 47 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε, περαιτέρω, ότι, κατά την άποψή της, η μη κοινοποίηση των εκθέσεων αποστολών που κατάρτισε η καθής συνιστούσε παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού (Ευρωπαϊκό, ΕΚ) 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292, σ. 2), καθώς και των άρθρων 12, 20 και 21 του

κανονισμού (ΕΚ) 515/97 του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 1997, περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων (ΕΕ L 82, σ. 1), στο μέτρο που από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι τέτοιες εκθέσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αποδείξεις στο πλαίσιο διοικητικών και ενδίκων διαδικασιών.

- 48 Η καθής αμφισβητεί ότι προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 49 Κατά πάγια νομολογία, εν όψει της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει η Επιτροπή οσάκις εκδίδει απόφαση κατ' εφαρμογή της γενικής ρήτηρας επεικειάς που προβλέπει το άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79, ο σεβασμός του δικαιώματος ακροάσεως πρέπει κατά μείζονα λόγο να διασφαλίζεται στο πλαίσιο των διαδικασιών διαγραφής χρέους ή επιστροφής των εισαγωγικών δασμών (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως, σκέψη 152, και την παρατιθέμενη νομολογία). Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται ειδικότερα όταν η Επιτροπή, στο πλαίσιο της αποκλειστικής αρμοδιότητας που διαθέτει δυνάμει του άρθρου 905 του κανονισμού 2454/93, προστίθεται να μην ακολουθήσει την άποψη της εθνικής διοικητικής αρχής όσον αφορά την πλήρωση των προϋποθέσεων που προβλέπει το άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79 (απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Νοεμβρίου 1995, T-346/94, France-aviation κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2841, σκέψη 36).
- 50 Η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας επιτάσσει να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε πρόσωπο, κατά του οποίου μπορεί να ληφθεί βλαπτική απόφαση, να

καταστήσει λυσιτελώς γνωστή την άποψή του, τουλάχιστον όσον αφορά τα εις βάρος του στοιχεία τα οποία λαμβάνει υπόψη της η Επιτροπή προς στήριξη της αποφάσεώς της (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 1994, C-135/92, Fiskano κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-2885, σκέψη 40, και της 24ης Οκτωβρίου 1996, C-32/95 P, Επιτροπή κατά Lisrestal κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-5373, σκέψη 21).

- 51 Τα δύο μέρη του αντλούμενου από παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας λόγου ακυρώσεως πρέπει να εξετασθούν υπό το πρίσμα των αρχών αυτών.

Πρώτο μέρος: επί της μη κοινοποίησης των εγγράφων στα οποία στήριξε η καθής την προσβαλλόμενη απόφαση

- 52 Είναι πρόδηλον ότι, με το από 29 Ιουλίου 1998 έγγραφο της καθής, παρασχέθηκε στην προσφεύγουσα η δυνατότητα, πριν από τη λήψη των προσβαλλομένων αποφάσεων, να λάβει θέση και να καταστήσει γνωστή την άποψή της επί των στοιχείων τα οποία, κατά την καθής, δικαιολογούσαν την απόρριψη της αιτήσεως διαγραφής χρέους.

- 53 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί αυτή την πραγματική κατάσταση, ισχυρίζεται δε ότι η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας παραβιάστηκε στο μέτρο που η ίδια δεν είχε πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα στα οποία η καθής στήριξε την προσβαλλόμενη απόφαση.

- 54 Επιβάλλεται, συναφώς, η παρατήρηση ότι η καθής διευκρίνισε, με τα υπομνήματά της και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι στήριξε την προσβαλλόμενη απόφαση μόνο στον φάκελο που της διαβίβασαν οι ιταλικές αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 905, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93.

- 55 Από την από 10 Δεκεμβρίου 1997 δήλωση της προσφεύγουσας προκύπτει ότι η προσφεύγουσα είχε πρόσβαση στο σύνολο των στοιχείων του φακέλου αυτού στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας ενώπιον των εν λόγω αρχών. Επιπλέον, αντιθέτως προς τις περιπτώσεις των υποθέσεων που οδήγησαν στην απόφαση Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως (σκέψεις 182 και 183), από την προσβαλλόμενη απόφαση δεν προκύπτει ότι η καθής στήριξε την απόφαση αυτή σε άλλα έγγραφα πλην εκείνων που διαλαμβάνονται στον διαβιβασθέντα από τις εθνικές αρχές φάκελο. Ειδικότερα, κανένα στοιχείο της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν αποδεικνύει ότι, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η εν λόγω απόφαση στηρίζεται στις εκθέσεις που κατάρτισαν οι υπηρεσίες της καθής όσον αφορά την εισαγωγή συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως προερχομένων από την Ινδία ή στις κοινές διαπιστώσεις της καθής και των ινδικών αρχών όσον αφορά την καταγωγή των εμπορευμάτων αυτών.
- 56 Επιβάλλεται, συνεπώς, η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα είχε πράγματι πρόσβαση στο σύνολο των εγγράφων στα οποία η καθής στήριξε την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 57 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το γεγονός ότι, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η από 10 Δεκεμβρίου 1997 δήλωσή της αφορούσε μόνον την αίτηση διαγραφής που υπέβαλε στις ιταλικές αρχές, την οποία διαβίβασαν οι αρχές αυτές στην καθής.
- 58 Επιβάλλεται, πράγματι, η παρατήρηση ότι προσφεύγουσα αναγνώρισε, με το υπόμνημα απαντήσεως, ότι είχε λάβει γνώση του φακέλου των ιταλικών αρχών. Επιπλέον, η προσφεύγουσα προέβη στην προαναφερθείσα δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 905, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 2454/93. Η διάταξη αυτή προβλέπει ρητώς ότι ο φάκελος που διαβιβάζουν οι εθνικές τελωνειακές αρχές στην Επιτροπή πρέπει να περιέχει δήλωση του ενδιαφερομένου βεβαιώνουσα ότι μπόρεσε να λάβει γνώση του φακέλου, με την οποία είτε επισημαίνει ότι δεν έχει τίποτα να προσθέσει επ' αυτού, είτε υποδεικνύει κάθε πρόσθετο στοιχείο που κρίνει αναγκαίο να αναφερθεί. Ο τύπος αυτός προβλέφθηκε για να εξασφαλισθεί, σύμφωνα με τις αρχές που αναγνώρισε το Πρωτοδικείο με την προπαρατεθείσα, στη σκέψη 49, απόφαση France-aviation κατά Επιτροπής (σκέψεις 30 έως 36), ότι ο οφειλέτης

μπορεί να λάβει γνώση του φακέλου των εθνικών αρχών πριν από τη διαβίβασή του στην Επιτροπή (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Ιανουαρίου 2000, T-290/97, Mehibas Dordtselaan κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-15, σκέψη 44).

59 Συνεπώς, εφόσον η προσφεύγουσα αποφάσισε να μην κάνει χρήση της προβλεπόμενης από τη διάταξη αυτή δυνατότητας να λάβει γνώση του φακέλου που οι ιταλικές αρχές επρόκειτο να διαβιβάσουν στην καθής, δεν δύναται, στη συνέχεια, να επικαλεστεί τη μη πρόσβαση στον φάκελο αυτόν προκειμένου να υποστηρίξει ότι προσβλήθηκαν τα δικαιώματά της άμυνας. Μολονότι δηλαδή η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας επιφορτίζει τις εθνικές και κοινοτικές διοικητικές υπηρεσίες με ορισμένες διαδικαστικές υποχρεώσεις, προϋποτίθεται και κάποια επιμέλεια εκ μέρους του ενδιαφερομένου. Έτσι, αν ο ενδιαφερόμενος θεωρεί ότι τα δικαιώματά του άμυνας προσβάλλονται, ή προσβάλλονται μερικώς, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, σ' αυτόν αποκείται να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να το αποδείξει ή, τουλάχιστον, να ενημερώσει σχετικά, σε εύλογο χρόνο, την αρμόδια διοικητική αρχή.

60 Τέλος, όσον αφορά το γεγονός ότι, όπως αναγνώρισε η καθής κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το από 9 Σεπτεμβρίου 1994 έγγραφο της πρεσβείας της Ινδίας δεν περιελήφθη στον φάκελο των ιταλικών αρχών, η μη κοινοποίηση του εγγράφου αυτού στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, όσο λυπηρή κι αν είναι, δεν συνιστά παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας. Επιβάλλεται να τονιστεί ότι, όπως προαναφέρθηκε, η αρχή αυτή προϋποθέτει μόνον τη δυνατότητα του ενδιαφερομένου να λάβει θέση επί των εγγράφων στα οποία η Επιτροπή στήριξε την προσβαλλόμενη απόφαση. Εν προκειμένω πάντως, από την απόφαση αυτή προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή δεν στηρίχθηκε στο εν λόγω έγγραφο για να κρίνει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη διαγραφή των δασμών. Συγκεκριμένα, αν η προσβαλλόμενη απόφαση παραπέμπει εμμέσως στο έγγραφο αυτό, στο μέτρο που με την εν λόγω απόφαση αναγνωρίζεται ότι οι ινδικές αρχές ανακάλεσαν ορισμένα πιστοποιητικά καταγωγής, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και τα επίδικα, τούτο συμβαίνει μόνο για να δικαιολογηθεί το ότι οι ιταλικές αρχές κλήθηκαν να αποφασίσουν την εκ των υστέρων είσπραξη του τελωνειακού δασμού του οποίου τη διαγραφή ζητεί η προσφεύγουσα. Αντιθέτως, σε κανένα σημείο της προσβαλλόμενης απόφασης η Επιτροπή δεν στηρίχθηκε στο έγγραφο αυτό για να δικαιολογήσει την απόρριψη της εν λόγω αιτήσεως διαγραφής χρέους.

- 61 Εν όψει των προεκτεθέντων, το πρώτο μέρος του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Δεύτερο μέρος: επί της προσβολής του δικαιώματος προσβάσεως στον φάκελο

- 62 Όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας στο μέτρο που η καθής δεν της παρέσχε δυνατότητα προσβάσεως στο σύνολο των εγγράφων που άπτονται της υπό κρίση υποθέσεως, επιβάλλεται να τονιστεί, εκ προοιμίου, ότι η προσφεύγουσα ουδέποτε ζήτησε την πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας.
- 63 Σημειωτέον, ακολούθως, ότι, όπως προκύπτει από την ανωτέρω σκέψη 50, η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας προϋποθέτει μόνον τη δυνατότητα του ενδιαφερομένου να καταστήσει λυσιτελώς γνωστή την άποψή του επί των εις βάρος του στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων τα οποία λαμβάνει υπόψη της η Επιτροπή προς στήριξη της αποφάσεώς της. Η αρχή αυτή δεν επιβάλλει συνεπώς στην Επιτροπή υποχρέωση να παράσχει, με δική της πρωτοβουλία, τη δυνατότητα προσβάσεως σε όλα τα έγγραφα που συνδέονται ενδεχομένως με τη συγκεκριμένη υπόθεση της οποίας επιλαμβάνεται στο πλαίσιο της εξετάσεως μιας αιτήσεως διαγραφής χρέους. Αν ο ενδιαφερόμενος εκτιμά ότι τα έγγραφα αυτά είναι χρήσιμα για να αποδειχθεί η ύπαρξη ειδικής καταστάσεως και/ή η εκ μέρους του έλλειψη πρόδηλης αμέλειας ή δόλου, σ' αυτόν απόκειται να ζητήσει πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα, σύμφωνα με τις διατάξεις που έχουν θεσπίσει τα όργανα βάσει του άρθρου 255 ΕΚ.
- 64 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, από τη νομολογία δεν προκύπτει ότι η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας επιβάλλει, εν γένει, στα όργανα την υποχρέωση να παρέχουν αυτοβούλως δυνατότητα προσβάσεως στο σύνολο των εγγράφων που εμπίπτουν στο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται μια υπόθεση.

- 65 Επιβάλλεται, πράγματι, η επισήμανση ότι, όσον αφορά τη διοικητική διαδικασία στον τομέα της διαγραφής τελωνειακών δασμών, το Πρωτοδικείο διευκρίνισε σαφώς, με τη σκέψη 81 της προπαρατεθείσας, στη σκέψη 41, αποφάσεως *Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής*, ότι η Επιτροπή υποχρεούται να εξασφαλίζει τη δυνατότητα προσβάσεως σε όλα τα μη εμπιστευτικά διοικητικά έγγραφα που αφορούν την προσβαλλομένη απόφαση κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου (βλ., επίσης, απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Σεπτεμβρίου 1998, T-50/96, *Primex Produkte Import Export κ.λπ. κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1998, σ. ΙΙ-3773, σκέψη 64). Ελλείψει τέτοιας αιτήσεως, συνεπώς, δεν υφίσταται αυτόματη πρόσβαση στα έγγραφα που έχει στη διάθεσή της η καθής.
- 66 Τέλος, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας που στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 2185/96 και των άρθρων 12, 20 και 21 του κανονισμού 515/97.
- 67 Συγκεκριμένα, εφόσον το επιχείρημα αυτό δεν συνιστά ούτε επεξήγηση του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως ούτε λόγο ακυρώσεως στηριζόμενο σε νομικά ή πραγματικά στοιχεία που αποκαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, επιβάλλεται να θεωρηθεί νέος λόγος ακυρώσεως, ο οποίος πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 68 Περαιτέρω, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι το εν λόγω επιχείρημα έπρεπε να ληφθεί υπόψη, οι επίμαχες διατάξεις ουδόλως είναι λυσιτελείς για την παρούσα υπόθεση. Έτσι, το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 2185/96 αφορά μόνον την κατάρτιση και την αποδεικτική ισχύ των εκθέσεων ελέγχου και εξακριβώσεως που συντάσσουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, στο πλαίσιο των αποστολών που διεξάγονται εντός των κρατών μελών. Τα άρθρα 12, 20 και 21 του κανονισμού 515/97 προβλέπουν, μεταξύ άλλων, ότι τα συμπεράσματα που εξάγονται και οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται στο πλαίσιο των αποστολών που πραγματοποιούν οι εθνικές και κοινοτικές αρχές μπορούν να χρησιμοποιούνται ως αποδεικτικά στοιχεία. Συνεπώς, οι εν λόγω διατάξεις δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να στηρίξουν τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η καθής όφειλε να της εξασφαλίσει πρόσβαση στο σύνολο των εγγράφων που αφορούν την παρούσα υπόθεση, ακόμη και χωρίς την υποβολή σχετικής αιτήσεως.

- 69 Κατά συνέπεια, το δεύτερο μέρος του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Συμπέρασμα

- 70 Εν όψει των προεκτεθέντων, ο αντλούμενος από παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος.

3. Επί του αντλούμενου από παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 71 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, όπως προκύπτει από την προπαρατεθείσα, στη σκέψη 41, απόφαση Eysckeler & Malt κατά Επιτροπής (σκέψη 132), το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 συνιστά γενική ρήτρα επιεικείας, προοριζόμενη να καλύψει τις καταστάσεις που διαφέρουν από εκείνες οι οποίες διαπιστώνονται συνθηθέστερα στην πράξη. Η διάταξη αυτή προορίζεται να εφαρμόζεται ιδίως όταν οι συνθήκες που χαρακτηρίζουν τη σχέση μεταξύ επιχειρηματία και διοικήσεως είναι τέτοιες ώστε είναι ανεπιεικές να υποχρεωθεί ο επιχειρηματίας αυτός να υιοστέι ζημία την οποία υπό κανονικές συνθήκες δεν θα υφίστατο.

- 72 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επίσης ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον το συμφέρον της Κοινότητας να διασφαλίσει την τήρηση των τελωνειακών διατάξεων, αλλά και το συμφέρον του καλόπιστου εισαγωγέα να μην υποστεί ζημιές υπερβαίνουσες τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο (βλ. την προπαρατεθείσα, στη σκέψη 41, απόφαση Eysckeler & Malt κατά Επιτροπής, σκέψη 133).
- 73 Εν όψει των αρχών αυτών, η προσφεύγουσα θεωρεί προφανές ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79, στο μέτρο που, εν προκειμένω, διάφορα στοιχεία συνιστούν ειδική κατάσταση δικαιολογούσα τη διαγραφή των τελωνειακών δασμών.
- 74 Πρώτον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η διοικητική διαδικασία που οδήγησε στην ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών δεν είναι σύννομη. Κατά την προσφεύγουσα, το στοιχείο αυτό συνιστά ειδική κατάσταση, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.
- 75 Η προσφεύγουσα επισημαίνει, συγκεκριμένα, ότι οι ινδικές αρχές ανακάλεσαν τα επίδικα πιστοποιητικά, χωρίς ο εξαγωγέας να ενημερωθεί σχετικά και χωρίς να του δοθεί η ευκαιρία να αποφανθεί επ' αυτού. Επιπλέον, όπως προκύπτει από τα έγγραφα που προσκόμισε η Επιτροπή κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου, οι κοινοτικές και ινδικές αρχές δεν προέβαλαν σε κανένα χρονικό σημείο της διοικητικής διαδικασίας αποδείξεις ή ισχυρούς λόγους όσον αφορά τη διαφορετική καταγωγή των επίδικων συσκευιών τηλεοράσεως. Κατά την προσφεύγουσα, η κατάσταση αυτή είναι κατά μείζονα λόγο σοβαρή, διότι, σύμφωνα με τις δηλώσεις του εξαγωγέα και τις διαπιστώσεις των ιταλικών αρχών, οι εν λόγω συσκευές τηλεοράσεως πληρούσαν τις προβλεπόμενες από τον κανονισμό 693/88 προϋποθέσεις καταγωγής και, κατά συνέπεια, τα επίδικα πιστοποιητικά ήταν έγκυρα.

- 76 Η προσφεύγουσα απορρίπτει, συναφώς, το επιχείρημα της καθής ότι η εγκυρότητα της ανακλήσεως των επίδικων πιστοποιητικών και, κατά συνέπεια, η γένεση της τελωνειακής οφειλής δεν μπορούν να αμφισβητηθούν στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής. Η προσφεύγουσα τονίζει, συγκεκριμένα, ότι αυτό το επιχείρημα της καθής είναι αντιφατικό, στο μέτρο που, αφενός, η καθής διατείνεται ότι απόκειται μόνο στις αρχές και τα δικαστήρια της Ιταλίας να εξασφαλίζουν την έννομη προστασία των υποχρέων όσον αφορά την ακυρότητα των πιστοποιητικών καταγωγής και, αφετέρου, θεωρεί ότι οι εθνικές και κοινοτικές τελωνειακές αρχές δεν υποχρεούνται να ελέγχουν τη νομιμότητα της ανακλήσεως των πιστοποιητικών καταγωγής από τις αρχές τρίτων χωρών. Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι το επιχείρημα αυτό καταλήγει στο να αρνείται στον εξαγωγέα κάθε αποτελεσματική έννομη προστασία εντός της Κοινότητας και απάδει προς την κοινοτική νομολογία, στο μέτρο που, όπως προκύπτει ιδίως από την απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Σεπτεμβρίου 1999, C-61/98, De Haan (Συλλογή 1999, σ. I-5003, σκέψεις 52 και 53), τα κοινοτικά δικαστήρια, κατά πάγια πρακτική, αποφαινόμενα επί αιτήσεως διαγραφής δασμών ακόμη και σε περίπτωση αβεβαιότητας ως προς τη νομιμότητα της εισπράξεως.
- 77 Δεύτερον, η προσφεύγουσα εκτιμά ότι, εν προκειμένω, οι δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ως προς την εγκυρότητα των επίδικων πιστοποιητικών, καθώς και η καλή πίστη της, συνιστούν ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.
- 78 Η προσφεύγουσα επισημαίνει, συγκεκριμένα, ότι η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ως προς την εγκυρότητα των επίδικων πιστοποιητικών ενισχυόταν τόσο από τα ίδια τα πιστοποιητικά όσο και από τις δηλώσεις του εξαγωγέα και τις διαπιστώσεις των ιταλικών τελωνειακών αρχών, καθόσον από τα διάφορα αυτά στοιχεία προέκυπτε ότι οι συσκευές τηλεοράσεως πληρούσαν τις προϋποθέσεις εφαρμογής του προτιμησιακού καθεστώτος και ότι δεν αποδείχθηκε ότι τα στοιχεία αυτά ήταν ανακριβή. Η προσφεύγουσα παρατηρεί, εξάλλου, ότι η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ως προς την εγκυρότητα των επίδικων πιστοποιητικών ήταν κατά μείζονα λόγο νόμιμη, καθόσον δεν κατείχε και εξακολούθει να μην κατέχει στοιχεία αποδεικνύοντα, αφενός, την ακυρότητα των εν λόγω πιστοποιητικών και, αφετέρου, την ανάκληση των πιστοποιητικών αυτών από τις ινδικές αρχές.
- 79 Περαιτέρω, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της καθής, δικαιούται να προβάλει την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

της ως προς την εγκυρότητα των επίδικων πιστοποιητικών, καθώς και την καλή πίστη της, ως ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79. Η προσφεύγουσα θεωρεί, συγκεκριμένα, ότι η καθής κακώς έκρινε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, βάσει της νομολογίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 1984, 98/83 και 230/83, Van Gend & Loos κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 3763) και του άρθρου 904, στοιχείο γ', του κανονισμού 2454/93, ότι η εμπιστοσύνη σχετικά με την εγκυρότητα πιστοποιητικών καταγωγής κανονικά δεν προστατεύεται. Η προσφεύγουσα τονίζει, ειδικότερα, ότι το άρθρο 904, στοιχείο γ', του κανονισμού 2454/93 δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω, στο μέτρο που τα επίδικα πιστοποιητικά δεν πλαστογραφήθηκαν και κανένα στοιχείο δεν αποδεικνύει ότι ήταν ψευδή ή ότι δεν ίσχυαν για την εφαρμογή του προτιμησιακού καθεστώτος. Η προσφεύγουσα αναφέρει, εξάλλου, ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή εν προκειμένω, η προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης της και της καλής πίστης της δεν ήταν ο μοναδικός λόγος που προέβαλε προς στήριξη της αιτήσεώς της διαγραφής, οπότε δεν αποκλειόταν το ενδεχόμενο να πληρούνται, παρ' όλα αυτά, οι προβλεπόμενες από το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 προϋποθέσεις. Τέλος, κατά την προσφεύγουσα, το άρθρο 904, στοιχείο γ', του κανονισμού 2454/93 είναι παράνομο, διότι περιορίζει με δυσανάλογο τρόπο την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και την καλή πίστη των εισαγωγέων.

80 Η προσφεύγουσα θεωρεί, περαιτέρω, ότι η άποψή της ότι η προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ως προς την εγκυρότητα των επίδικων πιστοποιητικών, καθώς και η καλή πίστη των εισαγωγέων, μπορούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αποτελέσουν ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 επιβεβαιώθηκε τόσο από τη νομολογία (προπαρατεθείσα στη σκέψη 41, απόφαση Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής, σκέψη 157) όσο και από την απόφαση του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 1996, περί της εκ των υστέρων εισπράξεων των τελωνειακών οφειλών (ΕΕ 1996, C 170, σ. 1).

81 Τρίτον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, αντιθέτως προς τις διαπιστώσεις της καθής στην προσβαλλόμενη απόφαση, η οικονομική ζημία που υπέστη κατόπιν της εκ των υστέρων εισπράξεως των τελωνειακών δασμών συνιστά ειδική κατάσταση, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.

- 82 Η προσφεύγουσα παρατηρεί, συγκεκριμένα, ότι, αφενός, στην καθής απόκειται να προβλέψει και να περιορίσει τις ζημιές που υφίστανται οι εισαγωγείς και, αφετέρου, οι εισαγωγείς δεν αντλούν κανένα πλεονέκτημα από το προτιμησιακό καθεστώς, στο μέτρο που από τον περιορισμό των τελωνειακών δασμών επωφελούνται άμεσα οι καταναλωτές, ενώ με την εκ των υστέρων είσπραξη επιβαρύνονται αποκλειστικώς οι εισαγωγείς, καθόσον αυτοί δεν έχουν καμία δυνατότητα μετακύλισης της επιβαρύνσεως στους καταναλωτές.
- 83 Επιπλέον, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι προφυλάχθηκε από τους κινδύνους ενδεχόμενης εκ των υστέρων εισπράξεως, παραγγέλλοντας από τον προμηθευτή της συσκευές τηλεοράσεως συνοδευόμενες από πιστοποιητικά καταγωγής. Η προσφεύγουσα παρατηρεί επίσης ότι, εν προκειμένω, δεν της είναι δυνατόν να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως κατά του εξαγωγέα, εφόσον δεν έχει στη διάθεσή της κανένα στοιχείο που να βεβαιώνει ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του προτιμησιακού καθεστώτος. Η προσφεύγουσα επισημαίνει, συγκεκριμένα, αφενός, ότι οι ινδικές αρχές και η καθής δεν προσκόμισαν σχετικά έγγραφα και, αφετέρου, ότι οι ινδικές αρχές δεν επικοινωνήσαν με τον προμηθευτή. Επιπλέον, κατά την προσφεύγουσα, μια τέτοια αξίωση αποζημιώσεως είχε, κατά πάσα πιθανότητα, ήδη παραγραφεί.
- 84 Τέταρτον, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι οι ινδικές αρχές και η καθής υπέπεσαν σε σοβαρές παραβάσεις. Κατά την προσφεύγουσα, οι παραβάσεις αυτές συνιστούν ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.
- 85 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει, συναφώς, ότι το προτιμησιακό καθεστώς διέπεται από συμφωνίες μεταξύ της Κοινότητας και των χωρών που μπορούν να επωφεληθούν από το καθεστώς αυτό (ιδίως η Ινδία). Βάσει των συμφωνιών αυτών, απόκειται στα κράτη που είναι δικαιούχοι και στην καθής να διασφαλίζουν την τήρηση των κανόνων που διέπουν το σύστημα αυτό, το οποίο συνεπάγεται ιδίως, για τις μεν δικαιούχους χώρες, υποχρέωση να εξακριβώνουν την ακρίβεια των δηλώσεων των εξαγωγέων όσον αφορά την καταγωγή των προϊόντων, για τη δε καθής υποχρέωση να επιδειξει τη μεγαλύτερη δυνατή επιμέλεια κατά τις αποστολές, προκειμένου να

προφυλάξει τους εισαγωγείς από περιττές ζημιές. Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, η σπουδαιότητα των υποχρεώσεων αυτών ενισχύεται από το γεγονός ότι των προτιμησιακών καθεστώτων απολαύουν οι δικαιούχοι χώρες και όχι οι εισαγωγείς, οι οποίοι, όπως και η προσφεύγουσα, εγκλωβίζονται σε ένα σύστημα από το οποίο δεν αντλούν κανένα πλεονέκτημα. Η προσφεύγουσα επισημαίνει, τέλος, ότι οι εισαγωγείς ενδιαφέρονται αποκλειστικώς για την ίση μεταχείριση με τους ανταγωνιστές τους και όχι για τα προτιμησιακά πλεονεκτήματα.

86 Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, οι ινδικές αρχές παρέβησαν τις υποχρεώσεις τους, στο μέτρο που, πρώτον, προέβησαν σε ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών χωρίς αντικειμενικούς λόγους και χωρίς να εξασφαλίσουν στον εξαγωγέα τη δυνατότητα να λάβει προηγουμένως θέση επ' αυτής, δεύτερον, χορήγησαν τα επίδικα πιστοποιητικά γνωρίζοντας συγχρόνως όλα τα απαραίτητα πραγματικά στοιχεία για την εφαρμογή της επίμαχης τελωνειακής νομοθεσίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Μαΐου 1996, C-153/94 και C-204/94, Faroe Seafood κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-2465, σκέψη 95), και, τρίτον, ενήργησαν σε συμπαιγνία με τους εξαγωγείς.

87 Όσον αφορά τις παραβάσεις στις οποίες υπέπεσε η καθής, η προσφεύγουσα επισημαίνει, αφενός, ότι η καθής δεν επέβλεψε επαρκώς την εκ μέρους των ινδικών αρχών εφαρμογή των κανόνων περί καταγωγής όσον αφορά τα προς εξαγωγή στην Ευρώπη εμπορεύματα και, αφετέρου, ότι δεν απέδειξε επαρκώς τα πραγματικά περιστατικά κατά την αποστολή έρευνας που διεξήγαγε στην Ινδία.

88 Περαιτέρω, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η καθής παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει έναντι αυτής, στο μέτρο που δεν την προειδοποίησε, σε εύλογο χρόνο, για τις αμφιβολίες της περί της εγκυρότητας των πιστοποιητικών καταγωγής που χορήγησαν οι ινδικές αρχές για την εξαγωγή των συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως. Η προσφεύγουσα τονίζει, συγκεκριμένα, ότι από τα δικόγραφα της καθής και τα έγγραφα που αυτή προσκόμισε προκύπτει ότι, ήδη από το τέλος του έτους 1990, η καθής έτρεφε αμφιβολίες περί της εγκυρότητας των πιστοποιητικών καταγωγής που χορηγήθηκαν για την εξαγωγή των συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, όπως προκύπτει από την επισήμανση παρατυπιών

της 25ης Οκτωβρίου 1991 και της 29ης Νοεμβρίου 1991, η καθής ήταν πλήρως ενημερωμένη για τα σχετικά με τις ινδικής προελεύσεως συσκευές έγχρωμης τηλεοράσεως προβλήματα, οπότε μπορούσε να ενημερώσει τους εισαγωγείς για τις αμφιβολίες της όσον αφορά την εγκυρότητα των χορηγηθέντων από τις ινδικές αρχές πιστοποιητικών καταγωγής. Εν προκειμένω πάντως, η καθής δεν έπραξε κατ' αυτόν τον τρόπο και, συνεπώς, παρέβη το καθήκον επιμέλειας (απόφαση Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως, σκέψη 268).

- 89 Η προσφεύγουσα επισημαίνει, περαιτέρω, ότι, με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 76 απόφαση De Haan, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η έλλειψη προειδοποιήσεως μπορεί να αποτελέσει ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79. Η προσφεύγουσα τονίζει ειδικότερα ότι, με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο θεώρησε ότι δεν υφίσταται γενική υποχρέωση των τελωνειακών αρχών να ενημερώσουν τον οφειλέτη για την ύπαρξη παρατυπιών στο τελωνειακό σύστημα στο οποίο υπάγεται, αλλά το γεγονός ότι οι εν λόγω αρχές δεν προειδοποίησαν τον οφειλέτη μπορεί να αποτελέσει ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79. Πράγματι, το γεγονός ότι οι αρχές παρέλειψαν εσκεμμένως να ενημερώσουν τον οφειλέτη για την ύπαρξη απάτης τον εμπόδισε να αποφύγει τη γένεση της τελωνειακής οφειλής.
- 90 Η καθής αμφισβητεί ότι υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όταν διαπίστωσε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι οι προβλεπόμενες στο άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 προϋποθέσεις δεν πληρούνταν εν προκειμένω.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 91 Δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι, στο πλαίσιο του ιστορικού της παρούσας υποθέσεως, ουδόλως είναι δυνατόν να προσαφθεί στην προσφεύγουσα πρόδηλη

αμέλεια ή δόλος. Αντιθέτως, οι διάδικοι δεν συμφωνούν επί του ζητήματος αν η καθής υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι οι περιστάσεις εν προκειμένω δεν συνιστούν ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.

92 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία, η ύπαρξη ειδικής καταστάσεως αποδεικνύεται όταν από τις προκείμενες περιστάσεις προκύπτει ότι ο υπόχρεος βρίσκεται σε εξαιρετική κατάσταση σε σχέση με τους άλλους επιχειρηματίες που ασκούν την ίδια δραστηριότητα (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Φεβρουαρίου 1999, C-86/97, *Trans-Ex-Import*, Συλλογή 1999, σ. I-1041, σκέψεις 21 και 22, και *De Haan*, προπαρατεθείσα στη σκέψη 76, σκέψεις 52 και 53) και ότι, ελλείψει των περιστάσεων αυτών, ο υπόχρεος δεν θα είχε υποστεί τη ζημία που συνδέεται με τον εκ των υστέρων συνυπολογισμό των τελωνειακών δασμών (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Μαρτίου 1987, 58/86, *Coopérative agricole d'approvisionnement des avions*, Συλλογή 1987, σ. 1525, σκέψη 22).

93 Η νομολογία έχει επίσης αναγνωρίσει ότι η Επιτροπή, για να καθορίσει αν οι συγκεκριμένες συνθήκες συνιστούν ειδική περίπτωση στην οποία δεν συντρέχει ούτε προφανής αμέλεια ούτε δόλος εκ μέρους του ενδιαφερομένου κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79, οφείλει να εκτιμήσει το σύνολο των σχετικών πραγματικών στοιχείων (βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαΐου 1986, 160/84, *Ορυζόμυλοι Καβάλας κ.λπ. κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1986, σ. 1633, σκέψη 16, και την προπαρατεθείσα στη σκέψη 49 απόφαση *France-aviation* κατά Επιτροπής, σκέψη 34).

94 Με την απόφαση *Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως* (σκέψη 223), το Πρωτοδικείο διευκρίνισε, περαιτέρω, ότι, σε περιπτώσεις στις οποίες οι υπόχρεοι επικαλέστηκαν, προς στήριξη των αιτήσεων διαγραφής χρέους, την ύπαρξη σοβαρών πλημμελειών των συμβαλλομένων μερών κατά την εφαρμογή συμφωνίας δεσμεύουσας την Κοινότητα, η υποχρέωση αυτή συνεπάγεται ότι η εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά τον δικαιολογημένο χαρακτήρα των αιτήσεων αυτών πρέπει να εκτείνεται στο σύνολο των σχετικών με τις επίμαχες εισαγωγές πραγματικών στοιχείων των οποίων

η Επιτροπή έλαβε γνώση στο πλαίσιο του καθήκοντος επιτηρήσεως και ελέγχου της εφαρμογής της συμφωνίας αυτής. Ομοίως, από την απόφαση Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως (σκέψη 224) προκύπτει ότι η Επιτροπή, ενόψει της υποχρεώσεως η οποία εκτέθηκε ανωτέρω στη σκέψη 93 και της αρχής της επεικειάς στην οποία βασίζεται το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79, δεν μπορεί να παραβλέψει τις σχετικές πληροφορίες των οποίων έλαβε γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων της και οι οποίες, αν και δεν περιλαμβάνονται στον διοικητικό φάκελο της υποθέσεως στο στάδιο της διαδικασίας ενώπιον των εθνικών αρχών, θα μπορούσαν ενδεχομένως να δικαιολογήσουν τη διαγραφή χρέους έναντι των ενδιαφερομένων.

- 95 Επιπλέον, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, όπως προκύπτει από την προπαρατεθείσα, στη σκέψη 41, απόφαση Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής (σκέψη 133), μολοντί η Επιτροπή έχει περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 13 (προπαρατεθείσα, στη σκέψη 49, απόφαση France-aviation κατά Επιτροπής, σκέψη 34), υποχρεούται να ασκεί την εξουσία αυτή σταθμίζοντας πράγματι, αφενός, το συμφέρον της Κοινότητας να διασφαλίζει την τήρηση των τελωνειακών διατάξεων και, αφετέρου, το συμφέρον του καλόπιστου εισαγωγέα να μην υποστεί ζημιές υπερβαίνουσες τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο. Στη συνέχεια, κατά την εξέταση του δικαιολογημένου χαρακτήρα μιας αιτήσεως διαγραφής χρέους, η Επιτροπή δεν μπορεί να περιοριστεί στο να λάβει υπόψη τη συμπεριφορά των εισαγωγέων. Η Επιτροπή οφείλει επίσης να εκτιμήσει τις επιπτώσεις της δικής της, ενδεχομένως πλημμελούς, συμπεριφοράς επί της δημιουργηθείσας καταστάσεως.
- 96 Εν όψει αυτών των αρχών, πρέπει επομένως να εξεταστεί αν η καθής υπέπεσε σε προφανή πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι οι περιστάσεις που επικαλέστηκε η προσφεύγουσα δεν συνιστούσαν ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.

Επί του παρόντου χαρακτήρα της ανακλήσεως των επίδικων πιστοποιητικών ως ειδική κατάσταση

- 97 Επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, όπως προκύπτει ιδίως από την έκτη, έβδομη και όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η ανάκληση των επίδι-

κων πιστοποιητικών από τις ινδικές αρχές είχε ως συνέπεια την κατάργηση των δασμολογικών προτιμήσεων των οποίων έτυχε η προσφεύγουσα κατά τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των συσκευών τηλεοράσεως και, κατά συνέπεια, αποτέλεσε τη βάση της αποφάσεως των ιταλικών τελωνειακών αρχών να προβούν στην εκ των υστέρων είσπραξη των τελωνειακών δασμών που όφειλε η προσφεύγουσα για τις εν λόγω εισαγωγές. Επομένως, όπως ομολογεί και η ίδια η προσφεύγουσα, το επιχείρημα ότι η ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών έδιδε συνέχεια σε μια παράτυπη διοικητική διαδικασία αφορά τη νομιμότητα της αποφάσεως των ιταλικών αρχών να προβούν στην εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών.

98 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, οι διατάξεις του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 έχουν ως μοναδικό σκοπό την απαλλαγή των επιχειρηματιών, όταν συντρέχουν ορισμένες ιδιαίτερες περιστάσεις και εφόσον δεν υπάρχει αμέλεια ή δόλος, από την υποχρέωση καταβολής των δασμών που οφείλουν και όχι να θέσουν υπό αμφισβήτηση την ίδια την αρχή του απαιτητού του σχετικού χρέους [βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Μαρτίου 1987, 244/85 και 245/85, *Cerealmangimi και Italgiani κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1987, σ. 1303, σκέψη 11, και της 6ης Ιουλίου 1993, C-121/91 και C-122/91, *CT Control (Rotterdam) και JCT Benelux κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1993, σ. I-3873, σκέψη 43]. Συγκεκριμένα, η εφαρμογή του ουσιαστικού τελωνειακού κοινοτικού δικαίου εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών τελωνειακών αρχών. Οι αποφάσεις των αρχών αυτών, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων που επιβάλλουν την εκ των υστέρων πληρωμή των μη καταβληθέντων τελωνειακών δασμών, μπορούν να προσβληθούν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων βάσει του άρθρου 243 του τελωνειακού κώδικα της Κοινότητας, τα δε εθνικά δικαστήρια μπορούν να υποβάλουν το ζήτημα στην κρίση του Δικαστηρίου κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Ιουλίου 1998, T-195/97, *Kia Motors και Broekman Motorships κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1998, σ. II-2907, σκέψη 36).

99 Το αντικείμενο της προβλεπόμενης από τα άρθρα 906 έως 909 του κανονισμού 2454/93 διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής περιορίζεται, αντιθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 905 του εν λόγω κανονισμού, στην εξέταση των προϋποθέσεων διαγραφής χρέους που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79. Επομένως, ο υπόχρεος που, όπως και η προσφεύγουσα στην παρούσα υπόθεση, ζητεί την ακύρωση αποφάσεως που εκδόθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς μόνο λόγους ακυρώσεως τείνοντες προς απόδειξη του ότι υφίσταται εν προκειμένω ειδική κατάσταση και ότι δεν υπήρξε εκ μέρους τους δόλος ή αμέλεια. Σε καμία περίπτωση ο υπόχρεος δεν μπορεί να προσβάλει, έναντι της της αποφάσεως αυτής, λόγους τείνοντες προς απόδειξη του παρανόμου των αποφά-

σεων των αρμόδιων εθνικών αρχών με τις οποίες υποχρεώθηκε στην καταβολή των επίμαχων δασμών [προπαρατεθείσα στη σκέψη 98, απόφαση CT Control (Rotterdam) και JCT Benelux κατά Επιτροπής, σκέψη 44].

- 100 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η κατάσταση αυτή δεν παραβιάζει την ένδικη προστασία των κοινοτικών εισαγωγέων. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα περιγραφή της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ εθνικών και κοινοτικών αρχών, η αδυναμία της προσφεύγουσας να προβάλει επιχειρήματα προς αμφισβήτηση του συννόμου της ανακλήσεως των επίδικων πιστοποιητικών στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπουν τα άρθρα 905 επ. του κανονισμού 2454/93 απορρέει από το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν είναι αρμόδια να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού. Επιπλέον, τίποτα δεν εμποδίζει την προσφεύγουσα να προβάλει, ενδεχομένως, τέτοια επιχειρήματα στο πλαίσιο του ελέγχου, εκ μέρους του αρμόδιου κοινοτικού δικαστηρίου, της νομιμότητας της αποφάσεως των ιταλικών τελωνειακών αρχών.
- 101 Εν όψει των προεκτεθέντων, το επιχείρημα της προσφεύγουσας περί αποδείξεως της φερόμενης μη σύννομης ανακλήσεως των επίδικων πιστοποιητικών συνιστά ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

Η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη και η καλή πίστη ως συνιστώσες ειδική κατάσταση

— Επί της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

- 102 Κατά πάγια νομολογία, η εμπιστοσύνη ως προς την εγκυρότητα των πιστοποιητικών καταγωγής που αποδεικνύονται ψευδή, πλαστογραφημένα ή μη έγκυρα δεν συνι-

στά, αυτή καθαυτή, ειδική κατάσταση. Συγκεκριμένα, οι εκ των υστέρων έλεγχοι θα στερούνταν κατά πολύ της αποτελεσματικότητάς τους αν η χρησιμοποίηση ψευδών πιστοποιητικών μπορούσε από μόνη της να δικαιολογήσει την έγκριση της διαγραφής (προπαρατεθείσα, στη σκέψη 79, απόφαση Van Gend & Loos κατά Επιτροπής, σκέψη 13). Η αντίθετη λύση θα μπορούσε να ανακόψει τον ζήλο των επιχειρηματιών και να υποχρεώσει το δημόσιο ταμείο να αναλάβει έναν κίνδυνο του οποίου φέρουν ιδίως οι επιχειρηματίες (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιανουαρίου 1996, C-446/93, SEIM, Συλλογή 1996, σ. I-73, σκέψη 45).

103 Η αρχή αυτή επαναλαμβάνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 3799/86, από το οποίο προκύπτει ότι δεν επιστρέφονται ούτε διαγράφονται εισαγωγικοί δασμοί όταν ο μοναδικός λόγος που προβάλλεται προς στήριξη της αιτήσεως επιστροφής ή διαγραφής στηρίζεται στην «προσκόμιση, έστω και με καλή πίστη, για τη χορήγηση προτιμιασικής δασμολογικής μεταχείρισης για εμπορεύματα που διασαφήθηκαν για να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία, εγγράφων τα οποία εκ των υστέρων αποδείχτηκε ότι ήταν ψευδή, πλαστογραφημένα ή δεν ίσχυαν για τη χορήγηση αυτής της προτιμιασικής δασμολογικής μεταχείρισεως».

104 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η οποία προέβαλε, συναφώς, ένσταση ελλείψεως νομιμότητας, η διάταξη αυτή δεν περιορίζει, πέραν του αναγκαίου, την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της επιείκειας, στην οποία στηρίζεται το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79. Συγκεκριμένα, όπως τόνισε το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 102 απόφαση SEIM (σκέψεις 46 και 47), «οσάκις αίτηση, στηριζόμενη στο ότι ο ενδιαφερόμενος αγνοούσε ότι τα προσκομισθέντα έγγραφα ήταν ψευδή, πλαστά, ή ανίσχυρα, συνοδεύεται από στοιχεία δυνάμενα να αποτελέσουν ιδιαίτερη κατάσταση που προκύπτει από περιστάσεις μη ενέχουσες ούτε δόλο ούτε πρόδηλη αμέλεια εκ μέρους του, η αίτηση αυτή διαβιβάζεται, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού 3799/86, στην Επιτροπή για τη λήψη αποφάσεως. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 3799/86 δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιορίζει πέραν του αναγκαίου μέτρου τη γενική ρήτρα επιείκειας του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79».

105 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η εμπιστοσύνη της προσφεύγουσας ως προς την εγκυρότητα των πιστοποιητικών καταγωγής δεν μπορεί να στοιχειοθετήσει, αυτή καθαυτή, ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.

- 106 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από την προπαρατεθείσα στη σκέψη 80 απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Μαΐου 1996.
- 107 Επιβάλλεται, συγκεκριμένα, η επισήμανση ότι, όπως προκύπτει από τη σαφή διατύπωση της εν λόγω αποφάσεως, η απόφαση αυτή δεν έχει δεσμευτική ισχύ και δεν έχει σκοπό να δημιουργήσει απόκλιση από τους ισχύοντες κανόνες περί της διαγραφής και της επιστροφής των τελωνειακών δασμών. Με την απόφαση αυτή, το Συμβούλιο ζήτησε απλώς από την Επιτροπή να εκπονήσει μελέτη προκειμένου να βρεθεί μια συνολική λύση στα προβλήματα της εκ των υστέρων εισπράξεως των τελωνειακών δασμών έναντι των κοινοτικών εισαγωγών, όταν η είσπραξη αυτή είναι το αποτέλεσμα μη συννόμων πράξεων των αρχών τρίτων χωρών. Η απόφαση αυτή δεν μπορεί επομένως να καταστήσει ανίσχυρη την αρχή ότι η εμπιστοσύνη στην εγκυρότητα των πιστοποιητικών καταγωγής που αποδεικνύονται ψευδή, πλαστογραφημένα ή μη έγκυρα δεν μπορεί να στοιχειοθετήσει, αυτή καθαυτή, ειδική κατάσταση.
- 108 Ομοίως, η προπαρατεθείσα στη σκέψη 41 απόφαση Eyckeler & Malt κατά Επιτροπής δεν δικαιολογεί τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας όσον αφορά την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης της ως προς την εγκυρότητα των επίδικων πιστοποιητικών. Σημειωτέον ότι, με τη σκέψη 162 της αποφάσεως αυτής, το Πρωτοδικείο παρέπεμψε ρητώς στην προπαρατεθείσα, στη σκέψη 102, νομολογία του Δικαστηρίου, επισημαίνοντας, κατ' ουσίαν, με τη σκέψη 163, ότι η νομολογία αυτή δεν αποκλείει το ενδεχόμενο προβολής εκ μέρους του ενδιαφερομένου άλλων επιχειρημάτων προς στήριξη της αιτήσεώς του περί διαγραφής χρέους.
- 109 Επιπλέον, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ως προς την εγκυρότητα των επίδικων πιστοποιητικών στηριζόταν στις εξακριβώσεις και τις δηλώσεις των ιταλικών αρχών, πρέπει να επισημανθεί ότι από τον κανονισμό 693/88 προκύπτει ότι οι αρχές του κράτους εξαγωγής, εν προκειμένω οι ινδικές αρχές, ήταν οι αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια, κατόπιν αιτήσεως των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών, εκ των υστέρων ελέγχου των πιστοποιητικών καταγωγής που χορήγησαν και, αν ήταν αναγκαίο, για την ανάκληση των πιστοποιητικών που θεωρήθηκαν μη έγκυρα. Επομένως, η απόφαση ανακλήσεως

των επίδικων πιστοποιητικών έπρεπε να είχε προσβληθεί ενώπιον των αρμοδίων αρχών της Δημοκρατίας της Ινδίας και στο πλαίσιο διευθετήσεως τέτοιων διαφορών στο κράτος αυτό.

- 110 Τέλος, αποκλείεται η δυνατότητα της προσφεύγουσας να στηρίξει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ως προς την εγκυρότητα των επίδικων πιστοποιητικών σε πληροφορίες — εσφαλμένες — που παρέσχε ο εξαγωγέας. Συγκεκριμένα, αν συνέβαινε αυτό, θα καθίστατο αδύνατη η εκ των υστέρων είσπραξη των τελωνειακών δασμών σε περίπτωση απάτης εκ μέρους του εξαγωγέα, καθόσον ο εισαγωγέας προβαίνει στις επίδικες εισαγωγές βάσει των πληροφοριών που παρέχει ο εξαγωγέας.

— Επί της καλής πίστης

- 111 Επιβάλλεται η επισήμανση ότι, ακόμη και αν είναι αληθές ότι η καλή πίστη της προσφεύγουσας δεν αμφισβητήθηκε από την καθής, το στοιχείο αυτό δεν μπορεί να αποτελέσει, αφ' εαυτού, ειδική κατάσταση. Από την προπαρατεθείσα στη σκέψη 79 απόφαση Van Gend & Loos κατά Επιτροπής (σκέψη 11) προκύπτει, αφενός, ότι το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 επιβάλλει επιτακτικώς την υποχρέωση να πληρούνται οι δύο προβλεπόμενες από τη διάταξη αυτή προϋποθέσεις και, αφετέρου, ότι οι δύο αυτές προϋποθέσεις είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους. Αποκλείεται επομένως το στοιχείο της καλής πίστης, το οποίο ελήφθη ήδη υπόψη στο πλαίσιο της εξετάσεως της περί ελλείψεως πρόδηλης αμέλειας ή δόλου προϋποθέσεως, να μπορέσει να στοιχειοθετήσει, περαιτέρω, ειδική κατάσταση κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως.

- 112 Κατά συνέπεια, κακώς διατείνεται η προσφεύγουσα ότι η καθής όφειλε να κρίνει ότι η καλή πίστη της συνιστούσε ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.

Επί της οικονομικής ζημίας που υπέστη η προσφεύγουσα ως συνιστώσας ειδική κατάσταση

- 113 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη διαπιστώνοντας, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η οικονομική ζημία που υπέστη η προσφεύγουσα λόγω της εισπράξεως των δασμών δεν συνιστά ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.
- 114 Επιβάλλεται, πράγματι, να επισημανθεί ότι το γεγονός ότι οι τελωνειακές αρχές ενός κράτους μέλους προβαίνουν στην εκ των υστέρων εισπράξη των τελωνειακών δασμών κατόπιν της ανακλήσεως, εκ μέρους των αρχών τρίτης χώρας, πιστοποιητικών καταγωγής που αποδείχθηκε ότι δεν ισχύουν, κατόπιν ελέγχου που διενήργησαν εκ των υστέρων οι αρχές της χώρας αυτής, αποτελεί συνήθη εμπορικό κίνδυνο τον οποίο κάθε συνετός επιχειρηματίας που γνωρίζει τη ρύθμιση πρέπει να λαμβάνει υπόψη. Επομένως, στους επιχειρηματίες απόκειται να προφυλαχθούν από τέτοιους κινδύνους, λαμβάνοντας, ιδίως στο πλαίσιο των συμβατικών τους σχέσεων με τους προμηθευτές, τα αναγκαία μέτρα και, ενδεχομένως, να ασκήσουν αγωγή αποζημίωσης κατά του πλαστογράφου (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 1997, C-97/95, Pascoal & Filhos, Συλλογή 1997, σ. I-4209, σκέψεις 59 και 60, και του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουνίου 1998, T-10/97 και T-11/97, Unifrigo Gadus και CPL Imperial 2 κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2231, σκέψεις 62 και 63).
- 115 Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο, διότι η αντίθετη λύση, ήτοι το να συνιστά η λόγω της εκ των υστέρων εισπράξεως των δασμών ζημία ειδική κατάσταση, θα έθετε σε κίνδυνο την ίδια τη δυνατότητα της εκ των υστέρων εισπράξεως των τελωνειακών δασμών, καθόσον, εξ ορισμού, αυτό το είδος εισπράξεως πραγματοποιείται μετά την αρχική εισαγωγή, και θα καθιστούσε δυσχερή, κατά συνέπεια, την αναζήτηση των μη καταβληθέντων δασμών.

Επί των παραβάσεων των ινδικών αρχών και της καθής ως συνιστωσών ειδική κατάσταση

— Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

116 Από τη νομολογία προκύπτει ότι οι παραβάσεις εκ μέρους τρίτων χωρών και/ή της Επιτροπής των υποχρεώσεων εποπτείας της εφαρμογής ειδικών καθεστώτων εισαγωγής που υπέχουν μπορούν να στοιχειοθετήσουν ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 (βλ., υπό την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα στη σκέψη 41 απόφαση Eycckeler & Malt, σκέψεις 162 επ., την προπαρατεθείσα στη σκέψη 65 απόφαση Primex Produkte Import Export κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 140 επ. και την απόφαση Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως, σκέψεις 237 επ.). Επιβάλλεται εντούτοις η επισήμανση ότι, με τις αποφάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο κατέληξε σε τέτοιο συμπέρασμα απλώς λόγω της σοβαρότητας των διαπιστωθεισών παραβάσεων και των επιπτώσεών τους στο σύννομο των συναλλαγών που πραγματοποιούνται δυνάμει των εν λόγω καθεστώτων. Οι παραβάσεις αυτές είχαν, πράγματι, ως αποτέλεσμα ότι οι προσφεύγουσες στις εν λόγω υποθέσεις βρέθηκαν σε εξαιρετική κατάσταση σε σχέση με τους άλλους επιχειρηματίες που ασκούν την ίδια δραστηριότητα.

117 Επιπλέον, από τις αποφάσεις αυτές προκύπτει ότι, για να εκτιμηθεί αν υφίστανται παραβάσεις εκ μέρους των αρχών τρίτων χωρών και/ή της Επιτροπής, οι οποίες είναι ικανές να στοιχειοθετήσουν ειδικές καταστάσεις κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79, επιβάλλεται, σε κάθε κρινόμενη περίπτωση, η εξέταση της πραγματικής φύσεως των υποχρεώσεων που υπέχουν οι εν λόγω αρχές και η Επιτροπή, αντιστοίχως, από την ισχύουσα ρύθμισή.

— Επί των παραβάσεων των ινδικών αρχών

- 118 Όπως προκύπτει από την παράθεση του νομικού πλαισίου (βλ., ειδικότερα, τις ανωτέρω σκέψεις 12 έως 15), οι ινδικές αρχές, ως αρχές της απολαύουσας του προτιμησηακού καθεστώτος χώρας, είχαν έναν ιδιαίτερος σπουδαίο ρόλο στο πλαίσιο της εφαρμογής και του ελέγχου του καθεστώτος αυτού και, ειδικότερα, όσον αφορά την τήρηση των κανόνων σχετικά με την καταγωγή των προϊόντων. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού 693/88, στις ινδικές αρχές απέκειτο, εν γένει, η τήρηση και η εξασφάλιση της τηρήσεως των κανόνων περί καταρτίσεως και χορηγήσεως των πιστοποιητικών καταγωγής. Προς τούτο, απέκειτο στις αρχές αυτές να παράσχουν συνδρομή στην Κοινότητα, επιτρέποντας στις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών να εξακριβώσουν τη γνησιότητα του πιστοποιητικού καταγωγής ή την ακρίβεια των πληροφοριών περί της πραγματικής καταγωγής των επίμαχων προϊόντων (άρθρο 7, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού). Οι αρχές αυτές μπορούσαν επίσης να προβούν σε εκ των υστέρων ελέγχους των πιστοποιητικών καταγωγής που είχαν χορηγήσει. Βάσει του άρθρου 13 του ίδιου κανονισμού, οι εν λόγω αρχές υποχρεούνταν, περαιτέρω, να προβαίνουν στους ελέγχους αυτούς, κατόπιν αιτήσεως των τελωνειακών αρχών της Κοινότητας, κάθε φορά που αυτές είχαν «βάσιμες αμφιβολίες όσον αφορά τη γνησιότητα του εγγράφου ή την ακρίβεια των πληροφοριών περί της πραγματικής καταγωγής των εν λόγω προϊόντων» (βλ. επίσης, όσον αφορά τις συνέπειες των εκ των υστέρων ελέγχων, το άρθρο 27 του ίδιου κανονισμού).
- 119 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι οι ινδικές αρχές παρέβησαν τις υποχρεώσεις τους στο μέτρο που, πρώτον, προέβησαν σε ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών χωρίς αντικειμενικούς λόγους και χωρίς να εξασφαλίσουν στον εξαγωγέα τη δυνατότητα να λάβει προηγουμένως θέση επ' αυτού, δεύτερον, χορήγησαν τα επίδικα πιστοποιητικά γνωρίζοντας συγχρόνως όλα τα απαραίτητα πραγματικά στοιχεία για την εφαρμογή της επίμαχης τελωνειακής νομοθεσίας (προπαρατεθείσα στη σκέψη 86 απόφαση *Faroe Seafood* κ.λπ., σκέψη 95), και, τρίτον, ενήργησαν σε συμπαγνία με τους εξαγωγείς.
- 120 Όσον αφορά τον πρώτο ισχυρισμό της προσφεύγουσας, ότι δηλαδή οι ινδικές αρχές παρέβησαν την υποχρέωσή τους ενημερώσεως και ακροάσεως του εξαγωγέα πριν από την ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι,

ακόμη και αν υποτεθεί ότι υφίστατο τέτοια υποχρέωση στο ινδικό δίκαιο και ότι η έλλειψη προηγούμενης ακροάσεως μπορεί να αποδειχθεί από την προσφεύγουσα, το στοιχείο αυτό δεν είναι ικανό να στοιχειοθετήσει ειδική κατάσταση ως προς την προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, με τη σκέψη 99, το επιχείρημα αυτό της προσφεύγουσας στερείται λυσιτέλειας στην παρούσα υπόθεση, στο μέτρο που αφορά την εγκυρότητα της ανακλήσεως των επίδικων πιστοποιητικών και, κατά συνέπεια, τη νομιμότητα της αποφάσεως των ιταλικών τελωνειακών αρχών περί της εκ των υστέρων εισπράξεως των τελωνειακών δασμών. Επιπλέον ο ισχυρισμός αυτός, ακόμη και αν υποτεθεί ότι έπρεπε να είχε ληφθεί υπόψη, αναιρείται από τα πρακτικά της συνεδριάσεως της 27ης Νοεμβρίου 1992 των εκπροσώπων της κοινοτικής αποστολής και των ινδικών αρχών, από τα οποία προκύπτει ότι οι ινδικές αρχές άκουσαν την άποψη του εξαγωγέα ή, τουλάχιστον, είχαν πρόθεση να την ακούσουν, πριν προβούν στην ανάκληση των επίδικων πιστοποιητικών.

- 121 Όσον αφορά τις λοιπές παραβάσεις που επικαλείται η προσφεύγουσα, τα έγγραφα που κατάρτισε η καθής αποδεικνύουν ότι, πέραν του ότι οι ινδικές αρχές συνεργάστηκαν έντονα με τις υπηρεσίες της Επιτροπής και των κρατών μελών όσον αφορά την εξακρίβωση του συννόμου των εξαγωγών προς την Κοινότητα συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως, οι αρχές αυτές δεν είχαν λάβει γνώση όλων των πραγματικών στοιχείων που απαιτούνταν για την εφαρμογή της επίμαχης ρυθμίσεως και δεν ενήργησαν σε συμπαιγνία με τους εξαγωγείς. Συγκεκριμένα, από την έκθεση της αποστολής εξακριβώσεως που πραγματοποιήθηκε στην Ινδία από τις 12 έως τις 27 Νοεμβρίου 1992 και από τα έγγραφα που αντάλλαξε η Επιτροπή με τις ινδικές αρχές προκύπτει ότι οι ινδικές αρχές πλανήθηκαν από τους Ινδούς εξαγωγείς όσον αφορά το αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως των πιστοποιητικών καταγωγής. Η προσφεύγουσα δεν παρέσχε, εξάλλου, κανένα στοιχείο το οποίο αποδεικνύει ότι δεν επρόκειτο περί αυτού εν προκειμένω.

— Επί των παραβάσεων της καθής

- 122 Οι προσαπτόμενες στην καθής παραβάσεις είναι δύο ειδών: αφενός, η καθής παράβη τη γενική υποχρέωσή της εποπτείας και ελέγχου της εφαρμογής του προτιμησιακού

καθεστώς από τις ινδικές αρχές και, αφετέρου, παρέβη την υποχρέωσή της να προειδοποιήσει την προσφεύγουσα για τις αμφιβολίες που έτρεφε όσον αφορά την εγκυρότητα των πιστοποιητικών καταγωγής που χορήγησαν οι ινδικές αρχές για τις συσκευές έγχρωμης τηλεοράσεως.

- 123 Όσον αφορά τις φερόμενες παραβάσεις της υποχρέωσης εποπτείας και ελέγχου, επιβάλλεται να επισημανθεί, καταρχάς, ότι, αντιθέτως προς τις περιπτώσεις των υποθέσεων που οδήγησαν στην απόφαση Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως, από την οποία προκύπτει ότι η καθής ασκούσε κύρια λειτουργία όσον αφορά τον έλεγχο της εφαρμογής της Συμφωνίας Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας (βλ., ειδικότερα, τις σκέψεις 257 έως 259 της αποφάσεως), οι αρμοδιότητες της καθής όσον αφορά την εφαρμογή του προτιμησηακού καθεστώτος από την Ινδία ήταν σχετικώς περιορισμένες. Συγκεκριμένα, υποχρέωση τήρησης των ισχυουσών ρυθμίσεων υπείχαν κυρίως οι αρχές των κρατών μελών και οι ινδικές αρχές. Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, ούτε ο κανονισμός 3831/90 ούτε ο κανονισμός 693/88 περιέχουν διατάξεις εξουσιοδοτούσες, ή υποχρεώνουσες, την καθής να εποπτεύει τη χορήγηση από τις ινδικές αρχές των πιστοποιητικών καταγωγής ή να δίδει οδηγίες στις αρχές αυτές. Ο ρόλος της καθής περιοριζόταν στη συγκέντρωση των προερχόμενων από τα κράτη μέλη πληροφοριών και στον συντονισμό των πρωτοβουλιών (ιδίως των αποστολών έρευνας εντός της δικαιούχου χώρας), προκειμένου να εξασφαλισθεί η τήρηση των διατάξεων του προτιμησηακού καθεστώτος.

- 124 Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα, μολοντί της προσκομίστηκαν οι εκθέσεις εξακριβώσεως της αποστολής που πραγματοποιήθηκε στην Ινδία τον Νοέμβριο του 1992 και τα έγγραφα που αντηλλάγησαν μεταξύ της καθής και των εθνικών αρχών κατά τη διάρκεια της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας, ουδέποτε ήταν σε θέση να αποδείξει με πειστικό τρόπο την ακρίβεια των ισχυρισμών της όσον αφορά την ύπαρξη παραβάσεων εκ μέρους της καθής. Αντιθέτως, από τα έγγραφα αυτά προκύπτει ότι η καθής ενήργησε με ταχύτητα και επιμέλεια, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της όσον αφορά την ανακοίνωση και τον έλεγχο των παρατυπιών που παρουσιάστηκαν σε ορισμένες εισαγωγές συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως προερχομένων από την Ινδία.

- 125 Περαιτέρω, πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η καθής δεν διενήργησε επαρκείς ελέγχους όσον αφορά την καταγωγή των επίδικων συσκευών τηλεοράσεων. Συγκεκριμένα, όπως τονίστηκε ανωτέρω, με τη σκέψη 118, εναπέκειτο στις ινδικές αρχές και όχι στην καθής η διενέργεια, ενδεχομένως κατόπιν σχετικής αιτήσεως των αρχών των κρατών μελών, εκ των υστέρων ελέγχων όσον αφορά την καταγωγή των εξαγόμενων εμπορευμάτων στο πλαίσιο του προτιμησιακού καθεστώτος.
- 126 Όσον αφορά τις φερόμενες παραβάσεις της υποχρέωσης προειδοποίησης της προσφεύγουσας για τις αμφιβολίες της καθής περί της εγκυρότητας των πιστοποιητικών καταγωγής που χορήγησαν οι ινδικές αρχές, επιβάλλεται η επισήμανση ότι καμία διάταξη του κοινοτικού δικαίου δεν επιβάλλει ρητώς στην καθής την υποχρέωση να ειδοποιήσει τους εισαγωγείς όταν έχει αμφιβολίες ως προς την εγκυρότητα των τελωνειακών συναλλαγών που πραγματοποιούν οι εισαγωγείς στο πλαίσιο προτιμησιακού καθεστώτος (βλ., υπό την έννοια αυτή, όσον αφορά το καθεστώς εξωτερικής διαμετακομίσεως, την προπαρατεθείσα στη σκέψη 76 απόφαση De Haan, σκέψη 36).
- 127 Είναι γεγονός ότι, με την προπαρατεθείσα στη σκέψη 30 απόφαση Τουρκικές συσκευές τηλεοράσεως (σκέψη 268), αναγνωρίστηκε ότι τέτοια υποχρέωση βαρύνουσα την Επιτροπή απορρέει, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, από το γενικό καθήκον της επιμελείας έναντι των επιχειρηματιών. Επιβάλλεται, εντούτοις, η παρατήρηση ότι τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως δεν προσομοιάζουν προς εκείνα των υποθέσεων στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση. Συγκεκριμένα, στις υποθέσεις αυτές, η Επιτροπή γνώριζε ή είχε σοβαρές υπόνοιες ότι οι τουρκικές αρχές υπέπεσαν σε σοβαρές παραβάσεις στο πλαίσιο της εφαρμογής της Συμφωνίας Συνδέσεως (ιδίως μη μεταφέροντας στο εσωτερικό δίκαιο τη ρύθμιση περί εξισωτικής εισφοράς) και ότι οι παραβάσεις αυτές είχαν επιπτώσεις στη εγκυρότητα του συνόλου των εξαγωγών συσκευών τηλεοράσεως προς την Κοινότητα. Αντιθέτως, εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε ποτέ από τις ινδικές αρχές για τέτοιες παραβάσεις, οι οποίες, εξάλλου, δεν αποδεικνύονται (βλ. ανωτέρω σκέψεις 120 και 121).

- 128 Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να υποχρεωθεί, βάσει του γενικού καθήκοντός της επιμέλειας, να ειδοποιήσει, με γενικευμένο τρόπο, τους κοινοτικούς εισαγωγείς μόνον όταν έχει σοβαρές αμφιβολίες περί του συννόμου ενός μεγάλου αριθμού εξαγωγών πραγματοποιούμενων στο πλαίσιο προτιμησιακού καθεστώτος.
- 129 Είναι προφανές πάντως ότι, όταν η προσφεύγουσα πραγματοποίησε τις επίδικες εισαγωγές, η καθής δεν είχε τέτοιες αμφιβολίες όσον αφορά τις εισαγωγές συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως προερχομένων από την Ινδία. Από τα έγγραφα που αντηλλάγησαν μεταξύ των ινδικών αρχών και της καθής προκύπτει ότι, πριν από τον Οκτώβριο του 1992, οι αμφιβολίες της καθής αφορούσαν μόνον την εγκυρότητα ορισμένων πιστοποιητικών καταγωγής που χορήγησαν οι ινδικές αρχές για συσκευές τηλεοράσεως που κατασκευάστηκαν στην Ινδία από προμηθευτή διαφορετικό από εκείνον της προσφεύγουσας. Στη συνέχεια, οι κοινοτικές αρχές διεύρυναν τις έρευνές τους, μόλις κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου του 1992, καλύπτοντας και άλλους κατασκευαστές συσκευών τηλεοράσεως, μεταξύ των οποίων και τον εξαγωγέα, διότι είχαν αμφιβολίες περί της εγκυρότητας των πιστοποιητικών καταγωγής που χορηγούνται για την εξαγωγή συσκευών έγχρωμης τηλεοράσεως κατασκευαζόμενων από τις εν λόγω εταιρίες (βλ. το έγγραφο της Επιτροπής της 27ης Οκτωβρίου 1992 — έγγραφο B3/7).
- 130 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν παρέβη τις υποχρεώσεις της παραλείποντας να ειδοποιήσει την προσφεύγουσα, πριν από τις επίδικες εισαγωγές, για τις αμφιβολίες της περί της εγκυρότητας ορισμένων πιστοποιητικών καταγωγής που χορήγησαν οι ινδικές αρχές.
- 131 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται εντούτοις ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούνταν να ειδοποιήσει την Επιτροπή για τις αμφιβολίες της περί της εγκυρότητας των πιστοποιητικών καταγωγής, αυτό δεν σημαίνει ότι, όπως προκύπτει από την προπαρατεθείσα στη σκέψη 76 απόφαση De Haan, η εσκεμμένη έλλειψη ειδοποίησης των επιχειρηματιών μπορεί να στοιχειοθετήσει ειδική κατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79. Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι, με τη σκέψη 53 της αποφάσεως αυτής, το Δικαστήριο διευκρίνισε, πράγματι, ότι «η ανάγκη διενέργειας επιμελούς έρευνας από τις τελωνειακές ή αστυνομικές αρχές αποτελεί, ελλείψει οποιουδήποτε δόλου ή οποιασδήποτε αμέλειας που μπορεί να καταλογιστεί στον υπόχρεο και όταν ο υπόχρεος

δεν πληροφορήθηκε ότι διεξάγεται έρευνα, ειδική περίπτωση υπό την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79. Συγκεκριμένα, να μην μπορεί να είναι θεμιτό οι εθνικές αρχές να αφήσουν επίτηδες να γίνουν παραβάσεις ή παρατυπίες για να εξαρθρώσουν καλύτερα ένα δίκτυο, να προσδιορίσουν τους ενόχους της απάτης και να συλλέξουν ή ενισχύσουν τα αποδεικτικά στοιχεία, πλην όμως το να υποβάλουν τον υπόχρεο στην τελωνειακή οφειλή που απορρέει από τις πιο πάνω επιλογές που συνδέονται με τη δίωξη των παραβάσεων μπορεί να θίξει τον σκοπό επιεικείας που αποτελεί το βάθος του άρθρου 905, παράγραφος 1, του κανονισμού 2454/93, θέτοντας τον υπόχρεο σε εξαιρετική κατάσταση σε σχέση με τους άλλους επιχειρηματίες που ασκούν την ίδια δραστηριότητα».

132 Αυτό το επιχείρημα δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

133 Αρκεί, πράγματι, να επισημανθεί ότι, στην περίπτωση της προπαρατεθείσας στη σκέψη 76 αποφάσεως De Haan, οι ολλανδικές αρχές γνώριζαν ήδη ή, τουλάχιστον, είχαν σοβαρές υπόνοιες περί της υπάρξεως απάτης ακόμη και πριν από την πραγματοποίηση των τελωνειακών συναλλαγών που προκάλεσαν τη γένεση της τελωνειακής οφειλής. Οι εν λόγω αρχές ήταν επομένως σε θέση να προειδοποιήσουν τον ενδιαφερόμενο για την ενδεχόμενη γένεση τελωνειακής οφειλής, επέλεξαν όμως εσκεμμένως να μην τον προειδοποιήσουν, προκειμένου να εξαρθρώσουν καλύτερα ένα δίκτυο, να εντοπίσουν τους ενόχους της απάτης και να συλλέξουν ή να ενισχύσουν τα αποδεικτικά στοιχεία.

134 Αυτό προφανώς δεν ισχύει εν προκειμένω. Επιβάλλεται, πράγματι, να υπομνησθεί ότι, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, με τη σκέψη 129, όταν η προσφεύγουσα πραγματοποίησε τις επίδικες εισαγωγές, η καθής δεν είχε αμφιβολίες όσον αφορά την εγκυρότητα των πιστοποιητικών καταγωγής που χορηγήθηκαν στον εξαγωγέα. Συνεπώς, δεν ήταν εσκεμμένη η ενέργεια της καθής και των εθνικών αρχών να μην ενημερώσουν την προσφεύγουσα και να επιτρέψουν τη γένεση της τελωνειακής οφειλής.

Συμπέρασμα

- 135 Εν όψει των προεκτεθέντων, ο αντλούμενος από παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος.

4. Γενικό συμπέρασμα

- 136 Δεδομένου ότι οι δύο λόγοι ακυρώσεως που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν είναι βάσιμοι, η παρούσα προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 137 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Jaeger

Lenaerts

Azizi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Ιουλίου 2002.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

M. Jaeger